

r.pr. Marcin Dybowski

Wojna z plastikiem, czyli potyczki UE z dyrektywą SUP (single use plastic), oraz jej implementacja

Środowisko przedsiębiorców, zwłaszcza tych zajmujących się zagadnieniami związanymi z szeroko rozumianą ochroną środowiska, po publikacji dyrektywy 2019/904 (Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko, dalej jako Dyrektywa SUP) już miało pewność, iż nadchodzi daleko idące zmiany – dla jednych na lepsze, dla innych na gorsze, jednakże nic nie będzie już takie samo jak w latach bez troski...

Unia Europejska, jako część swojej polityki walki z zanieczyszczeniem środowiska, wprowadziła bowiem przepisy Dyrektywy SUP, obligując Państwa Członkowskie do wprowadzenia do prawa obowiązków mających na celu znaczne ograniczenie stosowania tworzyw sztucznych, zwiększenie poziomu ich odzyskiwania, oraz nakładając na producentów korzystających z tego typu produktów dodatkowe ciężary, ze wskazaniem obowiązku wprowadzenia w życie znaczącej większości ograniczeń i wytycznych na dzień 3 lipca 2021 roku. Wpływ tworzyw sztucznych, które mają wiele praktycznych zalet, jednakże z uwagi na bardzo wydłużony czas degradacji właściwie nie rozkładają się w środowisku naturalnym jest niezaprzeczalny. Zgodnie z treścią Dyrektywy SUP, jej celem jest *zapobieganie wpływowi niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko, w szczególności na środowisko wodne*.

Na wstępie należy zauważyć, iż choć termin określony w Dyrektywie SUP upłynął ponad trzy tygodnie temu, to Państwa Członkowskie nie spieszą się z implementacją, będącą – zgodnie z normami prawa Unii, zwłaszcza art. 288 zd.3 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej) niezbędną czynnością do realnego wejścia w życie jego zapisów. Z informacji ujawnionych w Eur-lex wynika bowiem, iż Dyrektywa SUP została implementowana w terminie przez jedną trzecią Państw Członkowskich Unii Europejskiej (dziewięć z dwudziestu siedmiu), a z dziesięciu największych gospodarek Unii Europejskiej implementacji dokonały jedynie trzy: Francja (drugie miejsce pod względem PKB – dane Eurostatu za 2019 roku), Belgia (ósmo miejsce pod względem PKB) oraz Irlandia (dziesiąte miejsce pod względem PKB). Polska również należy do Państw, które nie dokonały implementacji Dyrektywy SUP – zgodnie z informacjami prasowymi, stosowne polskie przepisy mają pojawić się jesienią 2021 roku, a ich projekt wciąż jest konsultowany.

Powyższe jednak nie zmienia faktu, iż normy ustanowione Dyrektywą SUP wejdą w życie, choć z opóźnieniem i przedsiębiorcy winni być na ten fakt przygotowani.

MASIOTA

ADWOKACI I RADCOWIE PRAWNI

Dyrektywa SUP nakłada na Państwa Członkowskie obowiązek całkowitego zakazu wprowadzania do obrotu części jednorazowych produktów z tworzyw sztucznych, wśród których znalazły się patyczki do uszu, sztućce, talerze, słomki, pojemniki na żywność i napoje z polistyrenu (choć istnieją pewne wyjątki w powyższych kategoriach), nakazu aktywnego dążenia do zmniejszenia stosowania części innych produktów jednorazowego użytku z tych tworzyw, wymogu trwałego połączenia zakrętek i wieczek z tworzyw sztucznych do pojemników na napoje o pojemności do trzech litrów, szczególnego oznakowania produktów zawierających tworzywa sztuczne – wraz z instrukcją postępowania z tymi produktami. Szczegółowe wymienienie regulacji w tym zakresie znacząco przekracza dopuszczalną długość alertu, jednakże przedsiębiorcy winni dokonać przeglądu swoich produktów i zweryfikować, jakie nowe wymogi prawne będą związane z ich stosowaniem w chwili wejścia w życie norm Dyrektywy SUP.

Dyrektywa SOP wprowadza również sprawdzony w innych przepisach związanych z odpadami system rozszerzonej odpowiedzialności producentów, który w największym możliwym skrócie sprowadza się do obciążenia producentów określonych produktów (w przypadku Dyrektywy SUP – niektórych produktów z tworzyw sztucznych) kosztami kampanii informacyjnych oraz kosztów zbierania odpadów związanych z produkcją. Należy założyć, iż z uwagi na brak już funkcjonującego skutecznego systemu recyklingu koszty te będą niemałe, zwłaszcza przy założeniu Dyrektywy SUP, że do roku 2025 Państwa Członkowskie mają doprowadzić do odzysku wagowo 77% produktów będących przedmiotem Dyrektywy SUP, a do roku 2029 – 90% tego typu produktów, a w chwili obecnej, zgodnie z danymi Eurostatu, w Polsce recykling odpadów plastikowych dotyczy około 40% tego typu odpadów – nie udało mi się, niestety, odnaleźć badań dotyczących jedynie produktów jednorazowego użytku.

Z uwagi na liczne wątpliwości producentów odnośnie tego, czy ich produkty mieszczą się w granicach określonych Dyrektywą SUP Komisja Europejska opracowała wytyczne, opublikowane w czerwcu 2021 roku, które mają pomóc Państwom Członkowskim w stosowaniu zapisów nowego prawa. Dyrektywa SUP wskazuje, iż najistotniejszym kryterium jest *to, czy istnieje tendencja do pozostawiania go [produktu – przyp. MD] w miejscach do tego nieprzeznaczonych – z uwagi na jego pojemność lub rozmiar, w szczególności w przypadku pojemników zawierających pojedyncze porcje żywności.*

Dyrektywa SOP wprowadza również wymóg wprowadzenia przez Państwa Członkowskie sankcji za naruszenia wymogów jej przepisów, które mają być *skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.*

W związku z powyższym najlepszym czasem na przygotowanie firmy do wejścia w życie powyższych przepisów byłby zapewne czerwiec roku 2019. Jeżeli nie udało się tego terminu dotrzymać, na miejscu przedsiębiorcy stosującego jakikolwiek produkt mogący być objęty Dyrektywą SUP zacząłbym już dziś.

MASIOTA
advokaci i radcowie
prawni

Adres korespondencyjny:

Poznań
ul. Paderewskiego 6/2, 61-770 Poznań
tel. +48 61 852 36 23
kancelaria@masiota.com

Oddział:

Warszawa
ul. Trębacka 4, 00-074 Warszawa
tel. +48 22 630 94 49
office@masiota.com

www.masiota.com